14/12/2022

Ο μαρτυρικός θάνατος των μοναχών της Αγίας Λαύρας από τους Ναζί

/ Ιερές Μονές

Τέσσερεις μοναχοί και ο φύλακας της Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων εκτελέστηκαν από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής μια μέρα σαν σήμερα, πριν 79 χρόνια, κάτω από τον ιστορικό πλάτανο όπου οι οπλαρχηγοί του ’21 κρεμούσαν τα καρυοφύλλια τους.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Το ιστορικό **μοναστήρι της Αγίας Λαύρας** στα Καλάβρυτα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ιστορία μας. Δεν αποτέλεσε μόνο την αφετηρία της **Εθνικής Παλιγγενεσίας του 1821** καθώς εκεί ο Παλαιών Πατρών Γερμανός όρκισε τους αγωνιστές λίγο πριν σημάνει το σήμαντρο της λευτεριάς από τον τουρκικό ζυγό, αλλά και τόπο μαρτυρίου για τους μοναχούς κατά την σφαγή των

Καλαβρύτων το 1943 από τα Ναζιστικά στρατεύματα κατοχής. Ένα από τα φρικτά εγκλήματα που παραμένει ατιμώρητο μέχρι σήμερα.

Μία ημέρα μετά την **σφαγή των Καλαβρύτων, στις 14 Δεκεμβρίου 1943,** κατά την αποχώρησή τους από την περιοχή οι Γερμανοί πέρασαν από τη **Μονή της Αγίας Λαύρας**, σκότωσαν τους μοναχούς που δεν πρόλαβαν να αποχωρήσουν τη Μονή και στη συνέχεια την πυρπόλησαν καταστρέφοντας μεγάλο μέρος της πλούσιας πνευματικής της κληρονομιάς.

"Ήταν πραγματικά μια τραγική ιστορία η οποία είχε στιγματίσει όσους επέζησαν. Τα γεγονότα που αναφερόμαστε τα πληροφορηθήκαμε αυτούσια από ορισμένους πατέρες που προλάβαμε εν ζωή, οι οποίοι ήταν αυτόπτες μάρτυρες. Μάλιστα μεταξύ αυτών ήταν ο π. Ευσέβιος Γιαννακάκης και ο προηγούμενος π. Άνθιμος Δημακόπουλος. Μακαριστοί πλέον και οι δυο. Μέχρι το τέλος της ζωής τους, και οι δύο, με αρκετές λεπτομέρειες μας διηγούνταν αυτή την τραγική ιστορία", μας είχε αναφέρει σε παλαιότερη συνέντευξη ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής **Αρχιμανδρίτης π. Ευσέβιος Σπανός για τα όσα άκουσε από πατέρες που επαίζησαν. Μπορείτε να δείτε εδώ τη συνέντευξη.**

Οι μοναχοί που εκτελέστηκαν ήταν ο Βασίλειος Νασόπουλος από το Αγρίνιο, 50 ετών, πνευματικός, ο Αγαθάγγελος Ασημακόπουλος από τα Δαμποτινά Ναυπακτίας, 40 ετών, γραμματέας, ο Νεόφυτος Αρφάνης από την κάτω Κλειτορία, 40 ετών και ο Ευθύμιος Χρυσανθακόπουλος από το Καλλιφώνιο, 70 ετών, ο όποιος ήταν βαριά ασθενής.

Στον κατάλογο προστίθενται και οι μοναχοί καθηγητές Θεολογίας Δωρόθεος Παπαδημητρίου από την Άνω Κλειτορία και Παρθένιος Δουκόπουλος από το Λευκάσι, οι οποίοι δίδασκαν στο γυμνάσιο Καλαβρύτων, καθώς και ο Δόκιμος μοναχός Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος από το Δευκάσι, φοιτητής Θεολογίας, οι οποίοι εκτελέστηκαν στα Καλάβρυτα στις 13 Δεκεμβρίου 1943.

Ο νυν Ηγούμενος της Μονής μπροστά στον τόπο εκτέλεσης των πατέρων από τους Γερμανούς

Η μαρτυρία του Ηγουμένου για το φρικτό μαρτύριο των μοναχών

Η αφήγηση τότε **Ηγουμένου της Μονής της Αγίας Λαύρας Πολυκάρπου Πάϊκου** και του ι**ερομονάχου Βαρθολομαίου Βουρλούμη,** η οποία περιγράφει πολύ ζωντανά τι ακριβώς συνέβη εκείνη τη φρικτή μέρα, διασώζεται στο βιβλίο του Κωνσταντίνου Βοβολίνη, "Ή Εκκλησία στον αγώνα της Ελευθερίας" (σ. 356-57).

Η λεπτομερής περιγραφή του τότε Ηγουμένου, 79 χρόνια μετά παραμένει συγκλονιστική:

"Από τη Δευτέρα τ' απόγευμα (13 Δεκεμβρίου 1943) ξέραμε τη σφαγή των Καλαβρύτων. Μάς έπιασε μια φοβερή αγανάκτηση. Την άλλη μέρα πού ξημέρωσε Τρίτη, είμαστε όλοι στο πόδι. Βάλαμε καραούλια για να δούμε τα κινήματα των Γερμανών. Στις 7:30΄ το πρωί έφτασε στο Μοναστήρι η είδηση που μας έλεγε για που πορεύονται οι Γερμανοί. Έρχονταν για τη Λαύρα. Από βραδύς είχαμε πάρει την απόφασή μας. Θα σκαλώναμε στα βουνά. Φύγαμε, λοιπόν, όλοι έκτος των καλόγερων: Βασίλη Νασοπούλου, Νεοφύτου Αρφάνη, Αγαθαγγέλου Ασημακοπούλου,

Ευθύμιου Χρυσανθακοπούλου, και του φύλακος τού Μοναστηριού Παναγιώτου Μπράτσικα. Ο τέταρτος καλόγερος ο Χρυσανθακόπουλος, ήτο κατάκοιτος και παράλυτος. Αυτόν ακριβώς μείναν να πάρουν οι αδελφοί. Ζούσε την τελευταία μέρα του βίου του. Κουβέντιαζε αποβραδύς με το θάνατο. Οι Γερμανοί στις 8 ήταν εκεί. Έψαξαν παντού και έβαλαν φωτιά στα κελλιά. Τούς καλόγερους με τον φύλακα τους έβγαλαν έξω και τούς πήγαν κάτω από τον πλάτανο τον ιστορικό, εκεί πού είχαν κρεμάσει τα καρυοφύλλια τους οι ήρωες τού 21.

Τούς παίδεψαν φριχτά για να τούς αναγκάσουν να μαρτυρήσουν τα κρησφύγετα των ανταρτών. Εκείνοι δεν έλεγαν τίποτα. Μετά τούς σκότωσαν. Ή καλύτερα τούς σαψάλιασαν με τα βαριά τους όπλα. Κι' αυτόν ακόμα τον άρρωστο και παράλυτο Χρυσανθακόπουλο, τον είχαν παιδέψει προτού τον σκοτώσουν. Τούς καλόγερους τούς βρήκαμε πεσμένους κατά γης. Άλλους ανάσκελα, κι" άλλους μπρουμυτισμένους. Τον Μπράτσικα τον βρήκαμε καθιστό πάνου στο πεζούλι τού πλάτανου, που ο κορμός του στήριζε τη σαψαλιασμένη πλάτη του. Και νεκρός έκανε το καθήκον του. Φύλαγε τα ιερά και τους πατέρες. Φόραγε μια καινούργια στολή Ιταλική κι έμοιαζε από μακριά σαν ζωντανός στρατιώτης πού ξεκουράζονταν.

Ο ιερομόναχος Βαρθολομαίος Βουρλούμης αναφέρει στο ίδιο βιβλίο:

"Όταν το απόγευμα ζυγώσαμε προς το μοναστήρι για να δούμε τί κάηκε και τί σώθηκε τον πήραμε από μακριά για Γερμανό και το ξαναβάλαμε στα πόδια. Από μια βίγλα τον παρατηρούσαμε προσεκτικά. Τότε είδαμε ότι δέν σάλευε... ".

Ο π. Βασίλειος Νασιόπουλος που εκτελέστηκε μαζί κάτω από τον ιστορικό πλάτανο

Ο π. Νεόφυτος Αρφάνης